

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.575/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a **pártfogó ügyvéd neve (címe)** által képviselt **felperes neve(címe)** szám alatti lakos felperesnek – az OBH Jogi Képviselési Főosztály által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. február 29. napján kelt 15.P.21.078/2015/24. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

A le nem rótt 640.000,- (Hatszáznegyvenezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A ...-i Városi Bíróság 2012. január 24-én kelt 8.B.../2012. számú ítéletével a felperest mint vádlottat 5 rendbeli csalás büntetében, 991 rendbeli csalás vétségében és 1 rendbeli társtettesként elkövetett közokirat hamisítás büntetében mondta ki bűnösnek, melyért 2 év 6 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítélet szerint a bűncselekményeket a felperes 2009. december 31-2011. április 8. között követte el. A másodfokon eljáró (alperes neve)2013. június 18-án kihirdetett 2.Bf.../2012. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperest mint vádlottat 4 rendbeli csalás büntetéként, valamint 900 rendbeli csalás vétségének vádját alól felmentette, a terhére értékelt 1 rendbeli csalás büntetést csalás vétségének minősítette, a fennmaradó 91 rendbeli csalás vétségét helyesen 92 rendbeli csalás vétségének minősítette és ekként a felperessel szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát 1 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre leszállította, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát pedig fogházban állapította meg.

A ...-i Városi Bíróság 2012. január 30-i keltű 7.B.../2010. számú ítéletében bűnösnek mondta ki a felperest mint vádlottat 40 rendbeli csalás büntetében, továbbá 10.... rendbeli csalás vétségében, ezért öt halmazati büntetésül 4 év börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A vád tárgyává tett cselekmények elkövetési ideje a 2006. november 15. és 2008. szeptember 23. közötti időtartamra esett.

A fellebbezés folytán eljáró (alperes neve)2013. július 1-jén meghozott 1.Bf.../2012. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a cselekményt 10.528 rendbeli csalás vétségének minősítette, amelyből 157 rendbeli cselekményt folytatólagosan elkövetettnek minősített, és ezért a felperest 3 évi szabadságvesztés büntetésre ítélte, melyet fogház fokozatban

kellett végrehajtani.

A felperes a jogerős ítéletek ellen perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyet az (alperes neve) mint elsőfokú bíróság 9.Bpi..../2014/2. számú végzésével elutasított.

A Kúria felülvizsgálati bírósággént a jogerős ítéletekkel szemben benyújtott felülvizsgálati indítványokat Bfv..../2014/2. és Bfv..../2015/2. számú végzéseivel elutasította.

A felperes keresetében tisztességes eljáráshoz fűződő joga megsértésének megállapítását és az alperes 8.000.000,- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Érvelése szerint az alperes a lefolytatott büntetőeljárások során megsértette az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított jogát. Az alperes jogsértő magatartásaként a szakértői vélemény beszerzésének hiányát, az általa indítványozott öt tanú kihallgatásának elmulasztását jelölte meg, valamint sérelmesnek tartotta azt is, hogy az azonos tárgyú ügyek nem kerültek egyesítésre, illetve hogy az eljárások során nem hallgatták ki a ("**B**") Kft. alkalmazottait sem. Állította, e mulasztások sértették a védekezéshez való jogát. Utalt arra is, hogy nem követett el bűncselekményt, így a fentiekben túl személyes szabadságát is jogellenesen korlátozták. Mindezek kompenzálására igényelte a nem vagyoni kártérítést.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint következő a bírói gyakorlat atekeintben, hogy az eljáró bíró esetleges eljárási szabálysértése, illetve téves vagy az ügyfél által annak tartott jogértelmezése önmagában személyiségi jogsértés megállapítására nem ad alapot. Eseti döntésre utalva kifejtette, a sérelmezett eljárásjogi jogalkalmazás ugyanúgy az érdemi döntésben ölt testet, mint az anyagi jogi jogszabályok esetében, az a jogerős ítélet tartalmától elválaszthatatlan, ekként nem adhat alapot az ítélet jogellenességének vizsgálatára. Hangsúlyozta, a polgári perben eljáró bíróság nem teheti vizsgálat tárgyává a büntetőeljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során megtett bírói intézkedések törvényességét és nem bírálhatja felül a bizonyítékok szabad mérlegelésén alapuló bírói döntést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában rámutatott, a felperes az ellene korábban folyamatban volt mindkét büntetőeljárásban igénybe vette a rendelkezésre álló jogorvoslati fórumokat, melyekben felmentésére nem került sor. Az egységes bírói gyakorlatra hivatkozva kifejtette, nyilvánvalóan alaptalan az a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény, amely a jogerős ítélet tartalmát jelöli meg kereseti kérelme alapjaként. Az ilyen típusú perben ugyanis nem vizsgálható, hogy a bíróság a kártérítési per alapjául szolgáló korábbi eljárásban határozatának meghozatala során elkövetett-e eljárási hibát. Hangsúlyozta, a Ptk. 75-85. §-ai szerinti magánjogi jogsértés esetén alkalmazandó személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, vagy akár szakmai véleményezésére. A személyiségi jogi per tehát nem szolgálhat általános vagy akár különleges jogorvoslati fórumként, ezért a személyiségi jog per bíróságának nincs jogszabályi lehetősége más eljárásra tartozó jogvita eldöntésére, szakmai véleményezésére, illetve felülbírálatára. Kifejtette, a tisztességes eljáráshoz való jog nem minősül személyiségi jognak. A felperes másodlagos kereseti kérelme tekintetében rámutatott, csak állította, de nem bizonyította azt a tényt, hogy az eljáró bíróságok megsértették emberi méltóságát, s ezáltal a jogellenesen hozott döntés következtében sérült személyes szabadsághoz fűződő joga.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely az elsőfokú bíróság ítéletének kereset szerinti megváltoztatására irányult. Véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tisztességes eljáráshoz való jogot nem tekintette személyiségi jognak és abban is, hogy keresetét a

büntető ítéletek elleni jogorvoslati igényként kezelte. Hangsúlyozta, amennyiben megalapozott lenne az elsőfokú bíróság álláspontja tekintetben, hogy az eljárási hibák nem szolgálhatnak kártérítési per alapjául, a Magyar Állam sem lenne felelőssé tehető az Emberi Jogi Európai Bírósága előtt. Tévesnek ítélte azt az elsőfokú ítéleti megállapítást is, hogy az az eljárási szabálysértés, miszerint az eljárási hatóságok, bíróságok nem vették figyelembe a javára szóló szakértői véleményt és döntéseikben nem indokolták az általa indítványozott bizonyítás mellőzését, ne valósította volna meg a tisztességes eljárás elvének a megsértését. A tisztességes eljáráshoz ugyanis elsődlegesen hozzátartozik a vád és védelem egyenlőségének biztosítása. Kiemelte, a büntetőbíróság fegyveregyenlőség elvét sértő magatartásának következtében ítélték el, ezzel pedig sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, valamint egyéb emberi jogai is. Eljárási szempontból kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem foganatosította az általa indítványozott tanúbizonyítást. Álláspontja az volt, csak ez nyújthatott volna támpontot személyiségi jogsértésen alapuló kárigényének megítéléséhez.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai szerint.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes keresetének jogalapjaként arra hivatkozott, hogy az alperes részéről eljárási bíróságok a vele mint vádlottal szemben lefolytatott büntetőeljárás során megsértették a tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogát.

Az ítéletábra e hivatkozásra tekintettel fontosnak tartja elsődlegesen az eljárási alapjogok és a személyiségi jogok kapcsolatának tisztázását.

Magyarország Alaptörvényének XXVIII. Cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson ésszerű határidőn belül bírálja el. Az Alaptörvény e cikke több olyan alapjogot tartalmaz, amely az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódóan realizálódik. A tisztességes eljárás fogalmába (fair trial) jogi és nem jogi elemek is beletartoznak, így az igazságos eljárás, a védelemhez való jog, a fegyverek egyenlőségének elve, a bírósághoz fordulás joga, az ártatlanság védelme, a nullum crimen sine lege et nulla poena sine lege elv (nincs bűncselekmény és büntetés törvény nélkül), a jogorvoslathoz való jog és a tárgyalás nyilvánosságához fűződő jog is. Az 1993. évi XXXI. számú törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Római Egyezmény 6. cikkelye szerint a tisztességes tárgyaláshoz való jog alapjog, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

A tisztességes eljáráshoz való jog – és annak részelemei tekintetében ugyancsak – olyan eljárási alapjogról van szó, amely nem minősül egyben személyiségi jognak. A személyiségi jogok jellemzője ugyanis az abszolút szerkezet, ezzel szemben a tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelménye nem általános jelleggel, mindenkire kiterjedően érvényesül, hanem csupán a bíróságok (más közhatalmat gyakorlók) számára, azaz relatív hatállyal állapít meg kötelezettségeket, tehát e jogviszony szerkezete szerint relatív jellegű (hasonlóan: EBDT 2008.1811. számú döntés). Az eljárás keretein belül maradó eljárási szabálysértések esetén a felet általában ügyfélként, azaz eljárási jogaiban és nem a személyiségi jogi sérelem megállapítására is alapot adó jelleggel – azaz a személye ellen irányuló közvetlen támadás formájában – éri sérelem, az eljárási szabálysértések hátterében ennek megfelelően nem a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek állnak (hasonlóan: EBH2007. 1598., BH2008. 12., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.106/2009/4., Győri

Ítéltábla Pf.V.20.010/2013/6. és Pf.I.20.141/2015/6/I. számú döntések). A tisztességes eljáráshoz való jog, mint a bírósági eljárás alkotmányos garanciája tehát alapvetően a bíróság eljárását meghatározó törvényi rendelkezés, az ott felsorolt alapelvek és az esélyegyenlőség érvényesülése szempontjából vizsgálándó, célja, hogy a fél ügyféli jogaiban ne szenvedhessen hátrányt (eBDT 2009.1976.). A hatályba lépett új Ptk. sem nevesíti a személyiségi jogok között a tisztességes eljáráshoz való jogot, a XI. címhez fűzött miniszteri indokolás pedig kifejezetten kitér arra, hogy az alkotmányos alapjogok és a polgári jogok kapcsolata körül kialakult elméleti vita terén azt az álláspontot követi, miszerint a polgári jogi személyiségvédelem köre nem azonos az alapjogok katalógusával. Egyébként az elhatárolás lényege, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog esetében a védendő érdek nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad, e jog nem az individuum védelmét, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő lefolytatását szolgálja (BDT2015/7-8/96. számú jogeset).

A kifejtettekre tekintettel téves az a felperesi álláspont, mely szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkében rögzített tisztességes eljáráshoz fűződő jog a személyiségi jogok körébe tartozna.

Értelmezve a felperes keresetét az állapítható meg, hogy annak alapja a büntetőbíróság eljárási hibája, és az ezen alapuló tévesnek tartott döntés, ami alap- és személyiségi jogának – ezen belül személyes szabadságának – sérelmét okozta, mellyel összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett. Erre figyelemmel a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjának, valamint 349. § (3) bekezdésének utaló szabálya folytán alkalmazandó Ptk. 349. § (1) bekezdése és Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti konjunktív kártérítési feltételek hiánytalan megvalósulását kellett a felperesnek bizonyítania az ügyben. Ugyanakkor lényeges, hogy nyilvánvalóan alaptalan az a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény, amely jogerős ítélet tartalmát jelöli meg a kereseti kérelem alapjaként (BH1993. 32.), vagyis a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a büntetőbírósági döntés jogellenességét. Ez egyben azt is jelenti, hogy a felperes személyes szabadságának korlátozására is jogszerűen, a jog felhatalmazása alapján került sor, így e jogsérelem jogellenessége kizárt, hiányzik tehát a kártérítés egyik alapvető fogalmi eleme.

Az pedig, hogy a büntetőeljárás során biztosított volt-e a tényállás kellő felderítése, az esetleges mentő körülmények feltárása jogszerű volt-e, a felperes által indítványozott tanúk meghallgatásának esetleges mellőzése, kizárólag az alapügyben és a jogorvoslati eljárásokban eljáró büntetőbíróság hatáskörébe tartozó kérdés, e kérdések elbírálása nem tartozik a polgári bíróság hatáskörébe. Polgári perben az eljáró bíróság nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a büntetőeljárás eljárást lefolytató bíróságok a büntető eljárásjogi törvény rendelkezéseit betartották-e, a személyiségvédelmi perek ugyanis nem szolgálhatnak az alapügyekben eljáró büntetőbíróságok határozatainak véleményezésére vagy felülbírálatára (hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.20.734/2011/6., Győri Ítéltábla Pf.I.20.019/2015/5/I. számú döntések). Az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jogalkalmazás sem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára, az erre alapított kártérítési igény érvényesítésére (hasonlóan: BH2003. 65., eBDT2000. 1949.). Teljes mértékben oszttja az ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett jogi álláspontját ekörben.

Megjegyzni ugyanakkor, a felperes hivatkozásai érdemben is alaptalanok, mivel a büntetőügyben hozott határozatok indokolása tartalmazza a kifogásolt intézkedésekre vonatkozó magyarázatot, mérlegelést, amely sem okszerűtlennek, sem kirívóan jogszabálysértőnek sem tekinthető.

Alappal kifogásolta ugyanakkor a felperes fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta jelen perben előterjesztett bizonyítási indítványainak mellőzését, ez azonban nem minősül olyan súlyú eljárási szabálysértésnek, ami okot adna az ítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel arra, hogy a felperes által indítványozott bizonyítás lefolytatása az ügy eldöntése szempontjából irreleváns volt.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a Pp. 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján az állam viseli.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

S z e g e d, 2016. október hó 21. napján

Dr. Kiss Gabriella sk.	Bálint Attila sk.	Szántó Anita sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró